

«Κάποιες στιγμές νιώθεις ότι πεθαίνεις στη θέση ενός άλλου»

Media: ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ **Page:** 57-58 **Published at:** 25-08-2024
Author: **Surface:** 541.64 cm² **Circulation:** 32170
Subjects:

«Κάποιες
στιγμές νιώθεις
ότι πεθαίνεις
στη θέση
ενός άλλου»

Ο ΜΙΣΕΛ ΦΑΪΣ ΓΡΑΦΕΙ 87
ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΚΛΕΙΝΟΥΝ
ΜΕ ΤΟ «ΑΜΗΝ»

ΣΕΛ. 12

Πιθανές εκδοχές θανάτου

Στο νέο βιβλίο του Μισέλ Φάις μια αποφαστική θεολογία περιμαζεύει τα θειικά τρίμματα που σκόρπισε ο διαμελισμός του εγώ

Του Βαγγέλη Χατζηβασιλείου

ΧΑΡΗΣ ΠΑΠΑΛΗΝΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Με τη φράση «Κάποιες στιγμές νιώθεις ότι πεθαίνεις στη θέση ενός άλλου» ξεκινούν και οι 87 ιστορίες στο καινούργιο βιβλίο του Μισέλ Φάις, για να κλείσουν με μια ευχή ή μια κατάρα: «Αμήν».

Τι σημαίνει αυτό το δυναστικά επανερχόμενο οχήμα; Πρόκειται για πένθος; Το πένθος κυριάρχησε στην αμέσως προηγούμενη συλλογή διηγημάτων του συγγραφέα, την *Εξουθένωση* (2022), και ήταν για την τύχη της συμβίωσης των ανθρώπων σε πλανητική κλίμακα (από την Ευρώπη και την Αμερική μέχρι τη Βραζιλία και τη Μαλαισία) κατά τον 21ο αιώνα. Ο Φάις επανέρχεται τώρα στον απογυμνωμένο πυρήνα του εγώ, που έχει απασχολήσει από την πρώτη στιγμή και διά μακρών την πεζογραφία του, με τη διαφορά πως βαδίζει σε έναν καινούργιο δρόμο.

Προσπαθώντας να προσδιορίσω έναν τέτοιο δρόμο, οκέφτομαι, ιδίως αν υπολογίσουμε τον υπότιτλο *Προσευχές στο Κενό* και το εβραϊκής καταγωγής «Αμήν», ότι οι ατελέσφορες αποκαθλώσεις του εγώ και των άλλων δεν παραπέμπουν κατ' ανάγκην σε έναν νιτσεϊκό θάνατο του Θεού ή σε ένα καφκικό Τίποτε.

Θέλω να πω πως το «Αμήν» μπορεί να μην αντιπροσωπεύει εν τέλει ούτε την ευχή ούτε την κατάρα, μπορεί ακόμα και να μη μπδενίζει για άλλη μία φορά την ατομική ύπαρξη, αλλά να ταξιδεύει σε μια αποφαστική θεολογία, να περιμαζεύει τα θειικά τρίμματα που σκόρπισε στο θυελλώδες πέρασμά του ο διαμελισμός του εγώ, να αντλεί από τον σωρό τους ένα είδος εγκόσμιας καταλλαγής, βάζοντας στη θέση τους αντί για την αποσύνθεση του *Κάφκα* όχι τόσο τη φθορά της καθημερινότητας του *Τσέχοφ* όσο, πρωτίστως, την κούραση από την αμέριστη ζωική της σπατάλη.

Οι ιστορίες του Φάις στο *Αμήν* είναι οπωσδήποτε πιθανές εκδοχές θανάτου του εαυτού και των λιγοστών συνομιλητών του, πυρετικοί εσωτερικοί μονόλογοι σταθερά στραμμένοι στο δεύτερο ενικό πρόσωπο, φάσματα τρίτων εγώ που παλεύουν μέχρι εξοντώσεως με τον εαυτό, καθώς παραμένει αναμφίβολα ο κεντρικός πρωταγωνιστής, αποπνικτικές επαναλήψεις και ανακυκλώσεις με ψυχαναλυτική έννοια, ελεύθεροι κρίκοι μιας σπασμένης και οιονεί μυθιστορηματικής αλυσίδας σε ένα χάος από το οποίο η γνώση, η συνείδηση και η αλήθεια έχουν αποδράσει

↑ Η πεζογραφία του Μισέλ Φάις σκάβει με ένα μείγμα δέους και ανομολόγητης απαντοχής τα αποθέματα της

ΜΙΣΕΛ ΦΑΪΣ **Αμήν. Προσευχές στο Κενό**

Εκδόσεις Πατάκη, 2024, σελ. 168, τιμή 11,70 ευρώ

διά παντός μαζί με την παρηγορία της οποιασδήποτε μυθοπλασίας.

Είναι, όμως, εκ παραλλήλου οι ίδιες ιστορίες και εκκρεμείς χειρονομίες προς τον άλλο, αγώνας και επιθυμία συμβίωσης (έστω και εκ προοιμίου ακατόρθωτης), νευρωτικό γέλιο και υστερική χαρά, πόθος για συνένωση σωματών και άγχος να μη καθούν κάποια ψίχουλα του Θεού, ακόμα κι αν τα έχουν μαγαρίσει η ακόρεστη πείνα και παραφουσκωμένη χόρταση του εαυτού, που είναι ίσως καιρός να ακουμπήσει το ρημαγμένο σαρκίο του σε μια λιγότερο σκληρή πέτρα – στην αγάπη ενός παιδιού ικανού να μεταμορφώσει την κλαγγή των όπλων σε χαρτοπόλεμο.

Και να που η πεζογραφία του Φάις δεν κάνει τον κύκλο του φιδιού, κοιτάζοντας το είδωλό της στον καθρέφτη, μα σκάβει με ένα μείγμα δέους και ανομολόγητης απαντοχής τα αποθέματά της.

Το «Αμήν» μπορεί να μην αντιπροσωπεύει εν τέλει ούτε την ευχή ούτε την κατάρα, αλλά να ταξιδεύει σε μια αποφαστική θεολογία